

1. Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn: Salpetersyra 40 – 62 %

CAS-nummer: 7697-37-2

EINECS-nummer: 231-714-2

REACH Registreringsnummer: 01-2119487297-223-0012

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från:

Ämnets användning / tillredningen

Tillverkning av gödselmedel, organisk syntes, desinfektion/rengöring, metallurgi (etsningar och galvaniska bad), växtnäring m.m.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Företag:

LMI AB

Box 700

251 07 Helsingborg

Telefon: +46-42-292005

E-mailadress: info@lmiab.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

Giftinformationscentralen: Akut 112 Icke akut 08-331231

2. Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt CLP, EG nr 1272/2008:

Met. Corr. 1; H290

Skin Corr. 1A; H314

Klassificering enligt rådets direktiv 67/548/EG eller direktiv 1999/45/EG:

C; R35

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008:

Signalord: Fara

Faroangivelser:

H290

Kan vara korrosivt för metaller.

H314

Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.

Skyddsangivelser:

P260	Inandas inte gas eller ånga.
P280	Använd skyddshandskar, skyddskläder, ögonskydd, ansiktsskydd.
P303+P361+P353	VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten/duscha.
P304+P340	VID INANDNING: Flytta personen till frisk luft och se till att han eller hon vilar i en ställning som underlättar andningen.
P305+P351+P338	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
P310	Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare.
P422	Förvara innehållet endast i originalförpackningen.

2.3 Andra faror

Frätande på luftvägarna.

Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen:

Ej tillämbart.

3. Sammansättning/information om beståndsdelar

3.1 Ämnen

Ämne	Identifiering	Klassificering	Innehåll
Salpetersyra	CAS-nr: 7697-37-2	O; R8	40 – 62 %
	EINECS-nr: 231-714-2	C; R35	
		Ox. Liq. 3; H272	
		Met. Corr. 1; H290	
		Skin Corr. 1A; H314	

4. Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Vid inandning:

Förflytta till frisk luft. Om personen inte andas, andningen är oregelbunden eller om andningsstillestånd inträffar, låt utbildad personal ge konstgjord andning eller syrgas. Kontakta omedelbart läkare.

Vid hudkontakt:

Skölj genast huden med rikligt med vatten i minst 15 minuter och ta samtidigt av förorenade kläder och skor. Tvätta kläderna innan de används igen. Rengör skorna noggrant innan de används igen. Kontakta omedelbart läkare.

Vid kontakt med ögon:

Skölj omedelbart ögonen med rinnande vatten i åtminstone 15 minuter, håll isär ögonlocken. Kontakta omedelbart läkare.

Vid förtäring:

Kontakta omedelbart läkare om större mängd av detta ämne har förtärs. Framkalla inte kräkning såvida detta inte beordras av medicinsk personal. Ge aldrig en medvetlös person något att äta eller dricka.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Orsakar allvarliga ögonskador.

Kan avge gas, ånga eller damm som är mycket irriterande eller frätande för andningsorganen. Exponering för sönderdelningsprodukter kan utgöra en hälsofara. Fördröjda allvarliga effekter kan förekomma efter exponering.

Starkt frätande för huden.

Kan orsaka frätskador i mun, hals och mage.

Skadliga symptom: Smärta och/eller rodnad i ögon, tårretande. Smärta, irritation eller rodnande hud. Blåsor kan bildas. Magsmärtor.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Vid inandning av nedbrytningsprodukter i samband med brand kan symptomen vara fördröjda. Den drabbade personen kan behöva hållas under läkaruppsikt i 48 timmar.

5. Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckningsmedel:

Produkten i sig är inte brännbar. Välj släckningsmedel efter det brinnande materialet.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Vid brand eller upphettning inträffar en tryckökning varvid behållaren kan sprängas sönder.

Produkten bryts ned vid brand/upphettning till kväveoxider (NO_x). Undvik att andas in damm, ångor eller rök från brinnande material.

Vid inandning av nedbrytningsprodukter i samband med brand kan symptomen vara fördröjda.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Isolera omedelbart området genom att avvisa personer som är i närheten av olyckshändelsen om det är en brand. Åtgärder som innebär en personlig risk eller för vilka utbildning saknas får inte vidtas.

Brandmän skall bära lämplig skyddsutrustning och tryckluftsapparat med övertryck (SCBA) och heltäckande ansiktsmask. Brandmansutrustning som uppfyller den europeiska standarden EN 469 ger basskydd vid kemikalieolyckor.

6. Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Åtgärder som innebär en personlig risk eller för vilka utbildning saknas får inte vidtas.

Evakuera omgivande områden. Förhindra att ej nödvändig och oskyddad personal kommer in. Rör eller gå inte i utspillt ämne. Andas inte in ånga eller dimma. Sörj för god

ventilation. Bär lämpligt andningsskydd när ventilationen är otillräcklig. Använd lämplig skyddsutrustning.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik spridning av utspillt material, avrinning, kontakt med jord, vattendrag, dränering och avlopp. Informera behöriga myndigheter om produkten har orsakat miljöförorening.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Litet utsläpp:

Stoppa läckan om det går utan risk. Flytta förpackningarna från spillområdet. Späd ut med vatten och torka upp om den är vattenlöslig. Alternativt, eller om det inte är vattenlösligt, absorbera med ett inert torrt material och placera i en lämplig avfallsbehållare. Anlita ett auktoriserat avfallshanteringsföretag vid avfallshanteringen.

Stort utsläpp:

Stoppa läckan om det går utan risk. Flytta förpackningarna från spillområdet. Man skall närma sig och avlägsna sig från området med vinden i ryggen. Förhindra avrinning till kloaker, vattendrag, källare eller slutna utrymmen. Skölj ned spillet till en reningsanläggning för avloppsvatten eller gå till väga på följande sätt. Valla in med icke brännbart absorberande material, t.ex. sand, jord vermikulit, kiselgur och samla upp i lämplig behållare för omhändertagande enligt lokala föreskrifter. Anlita ett auktoriserat avfallshanteringsföretag vid avfallshanteringen. Förorenat absorberande material kan utgöra samma fara som den utsläppta produkten.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

För kontaktinformation i en nödsituation, se avsnitt 1.

Information beträffande säker hantering, se avsnitt 7.

Information beträffande personlig skyddsutrustning, se avsnitt 8.

Information beträffande avfallshantering, se avsnitt 13.

7. Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Skyddsåtgärder:

Använd lämplig personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8). Undvik kontakt med ögon, hud eller kläder. Andas inte in ånga eller dimma. Svälj inte produkten. Om ämnet utgör en fara vid inandning under normal användning, använd endast tillräcklig ventilation eller bär ett lämpligt andningsskydd. Förvara produkten i originalförpackningen eller i en förpackning av godkänt alternativ i förenligt material samt håll förpackningen tätt tillsluten när den inte används. Undvik kontakt med alkalier. Tomma förpackningar har kvar produktrester och kan vara farliga. Återanvänd inte förpackningen. Utsläpp måste rensas upp omgående för att undvika skador för kringliggande material.

Råd om allmän yrkeshygien:

Äta, dricka och röka skall vara förbjudet i område där detta ämne hanteras, förvaras och bearbetas. Användarna ska tvätta händer och ansikte innan de äter, dricker eller röker.

Ta av nedsmutsade kläder och skyddsutrustning innan du träder in i områden där man äter. Ytterligare information om hygienåtgärder, se avsnitt 8.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Rekommendationer:

Lagras enligt gällande bestämmelser. Förvaras i originalförpackningen skyddad från direkt solljus på en torr, sval och väl ventilerad plats. Förvaras åtskilt från brännbara ämnen och andra oförenliga ämnen enligt avsnitt 10, samt mat och dryck. Förvaras i korrosionsbeständig behållare med beständigt innerhölje. Förvaras inlåst. Förpackningen förvaras väl tillsluten och förseglad tills produkten ska användas. Öppnad förpackning skall återförslutas väl och förvaras i upprätt läge för att förhindra läckage. Får inte förvaras i omärkta förpackningar. Förvaras på lämpligt sätt för att undvika miljöförorening. Omge lagringsutrymmen med en vall för att förhindra nedsmutsning av mark och vatten vid läckage.

7.3 Specifik slutanvändning

Ej tillgängligt.

8. Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Ämnen med yrkeshygieniska gränsvärden som bör övervakas:

7697-37-2 Salpetersyra (40 – 62 %):

Gräns för kortvarig exponering (STEL) 2,6 mg/m³

AFS 2005:17 Korttidsvärde: 13 mg/m³, Nivågränsvärde 5 mg/m³

DNEL

Kortvarig inandning, arbetare, lokal effekt: 2,6 mg/m³

Långvarig inandning, arbetare, lokal effekt: 1,3 mg/m³

Kortvarig inandning, konsumenter, lokal effekt: 1,3 mg/m³

Långvarig inandning, konsumenter, lokal effekt: 0,65 mg/m³

8.2 Begränsning av exponeringen

Lämpliga tekniska kontrollanordningar:

Om det vid hanteringen bildas damm, gas, ånga eller dimma, använd slutna processer, lokalt utsug eller annan teknisk utrustning för att hålla arbetstagarnas exponering av luftburna föroreningar under rekommenderade eller fastställda gränsvärden.

Personlig skyddsutrustning:

Allmänna skydds- och hygienåtgärder:

Tvätta händerna, underarmar och ansikte noggrant efter att ha hanterat kemiska produkter, innan något äts, innan rökning samt före toalettbesök och vid avslutat arbetspass. Lämplig metod skall användas för att ta bort potentiellt förorenade kläder. Tvätta förorenade klädesplagg innan de används igen. En tvättanläggning eller vatten för rengöring av ögonen och huden skall vara tillgängliga.

Handskydd:

Kemiskt resistent, ogenomträngbara skyddshandskar som överensstämmer med en godkänd standard skall alltid användas när kemiska produkter hanteras om en riskbedömning visar att detta är nödvändigt. 4 – 8 timmar (penetrationstid): Viton, neopren.

Ögonskydd:

Skyddsglasögon i överensstämmelse med en godkänd standard skall användas när en riskbedömning visar att detta är nödvändigt för att undvika exponering för vätskestänk, dimma, gas eller damm. Rekommenderad: ansiktsskydd

Kroppsskydd:

Personlig skyddsutrustning för kroppen skall väljas baserat på den uppgift som skall utföras och de risker som föreligger samt vara godkänd av en specialist innan denna produkt hanteras. Rekommenderad: Skyddskläder
Lämpliga skor och ytterligare hudskyddsåtgärder bör väljas beroende på den uppgift som skall utföras och de risker som den medför.

Andningsskydd:

Använd korrekt avpassat andningsapparat eller andningsskydd med lufttillförsel i överensstämmelse med godkänd standard om en riskbedömning visar att detta är nödvändigt. Valet av andningsskydd måste göras utifrån kända eller förväntade exponeringsnivåer för det valda andningsskyddet. Rekommenderad: filter mot sur gas (typ E)

Begränsning av miljöexponeringen:

Utsläpp från ventilation eller utrustning på arbetsplatsen bör kontrolleras för att säkerställa att de uppfyller miljöskyddslagens krav. I vissa fall är det nödvändigt att använda våtrenare för ångor, filter eller teknisk modifiering av processutrustningen för att minska utsläppen till acceptabla nivåer.

9. Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Utseende:	Färglös eller svagt brunfärgad vätska.
Lukt:	Stickande, frän.
Lukttröskel:	0,29 ppm
pH-värde:	< 1
Smältpunkt:	- 23,8°C
Kokpunkt:	119,8°C
Flampunkt:	Ej fastställd
Avdunsningshastighet:	Ej fastställd

Brandfarlighet (fast, gas):	Ej fastställd
Explosionsgränser:	
Nedre:	Ej fastställd
Övre:	Ej fastställd
Ångtryck:	66 hPa
Ångdensitet:	Ej fastställd
Relativ densitet:	1376,9 kg/m ³
Löslighet i vatten:	Blandbar med vatten
Fördelningskoefficient (n-oktanol/vatten):	Ej fastställd
Självantändningstemp:	Ej fastställd
Sönderfallstemperatur:	Ej fastställd
Viskositet:	Ej fastställd
Explosiva egenskaper:	Ej tillämplig
Oxiderande egenskaper:	Inga

9.2 Annan information

Ingen ytterligare relevant information tillgänglig.

10. Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Det finns inga testdata för reaktiviteten hos denna produkt eller dess beståndsdelar.

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Under normala lagrings- och användningsförhållanden förekommer inga farliga reaktioner.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Ingen specifik data. Undvik kontakt med brännbara eller organiska ämnen.

10.5 Oförenliga material

Angriper många metaller och utvecklar ytterst lättantändlig vätgas som kan bilda explosiva blandningar med luft. Reaktiv eller oförenlig med följande ämnen:
Alkalier och metaller.
Frätande på mässing och galvaniserade metaller.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga farliga nedbrytningsprodukter borde uppstå vid normala förhållanden under lagring och användning.

11. Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Akut toxicitet:
Salpetersyra:

LC50, inandning, råtta, 4 h, IUCLID 5: 1,56 mg/l

Produkten är frätande på andningsorganen och matsmältningssystemet.
Produkten är frätande vid hudkontakt och för ögonen.
Produkten har ingen mutagen effekt och är inte cancerframkallande.

Reproduktionstoxicitet:
Oralt, råtta, 28 d, IUCLID 5: > 1500 mg/kg

Produkten anses inte vara giftig för fortplantningssystemet.
Produkten har en låg bioackumuleringspotential.

12. Ekologisk information

12.1 Toxicitet

LC50, 96 h, fisk, saltvatten, IUCLID 5: > 100 mg/l
LC50, 48 h, Daphnia, saltvatten, IUCLID 5: 180 mg/l

Produkten har inga skadliga effekter på miljö vid användning enligt rekommendation.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Lätt biologiskt nedbrytbart i växter och jord.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Den här produkten förväntas inte att bioackumuleras genom näringskedjor i miljön.

12.4 Rörligheten i jord (och andra tillgängliga utrymmen)

Fördelningskoefficient jord/vatten: < 1

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Ej tillämpligt.

12.6 Andra skadliga effekter

Ingen ytterligare relevant information tillgänglig.

13. Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Alstring av avfall skall undvikas eller minimeras när så är möjligt. Betydande mängder av produktrester får inte bortskaffas via avloppet utan de ska processas i ett lämpligt avloppsreningsverk. Anlita ett auktoriserat avfallshanteringsföretag för kvittblivning av överskottsprodukter och ej återvinningsbara produkter. Bortskaffande av denna produkt, lösningar och biprodukter skall alltid ske i överensstämmelse med kraven på miljöskydd och lagstiftning för avfallshantering samt eventuella lokala myndighetskrav.

Denna produkt räknas som farligt avfall.

Förslag på EWC-kod: 06 01 05

Förorenad förpackning:

Alstring av avfall skall undvikas eller minimeras när så är möjligt. Förpackningsavfall skall återfinnas. Förbränning eller soptipp kommer i fråga endast om återvinning inte är möjlig.

Produkt och förpackning skall oskadliggöras på säkert sätt.

Försiktighet skall iakttas vid hantering av tomma förpackningar som inte har rengjorts eller spolats. Tomma förpackningar eller innerförpackningar kan ha kvar vissa produktrester.

Undvik spridning av utspillt material, avrinning, kontakt med jord, vattendrag, dränering och avlopp.

14. Transportinformation

Landtransport ADR/RID och GGVSEB (gränsöverskridande/inland)

ADR/RID:

Klass:	8
Kemler-tal:	80
UN-nummer:	2031
Förpackningsgrupp:	II
Officiell transportbenämning:	SALPETERSYRA
Annan relevant information:	Inte miljöfarlig

Sjötransport

IMDG/GGVSee-klass:	8
UN-nummer:	2031
Förpackningsgrupp:	II
EMS-nummer:	F-A, S-B
Marine pollutant:	No
Rätt tekniskt namn:	NITRIC ACID

Flygtransport

ICAO/IATA-klass:	8
UN/ID-nummer:	2031
Förpackningsgrupp:	II
Rätt tekniskt namn:	Nitric acid

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Begränsad kvantitet:	LQ22
Tunnelkategori:	E
Flygplan:	Quantity limitation: 1.00 L (Passagerarflyg) Quantity limitation: 30.00 L (fraktflyg)

14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Officiell transportbenämning:	Nitric acid (less than 70%)
Fartygstyp:	2
Föroreningskategori:	Y

15. Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Referenser (lagar/förordningar):

Kemikalieinspektionens föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter KIFS 2005:7, gällande från 1 januari 2006.

Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen).

Ur Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH), Bilaga II: Säkerhetsdatablad.

Avfallsförordning, SFS 2011:927

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

En kemikaliesäkerhetsbedömning är utförd.

Denna produkt innehåller ämnen vilkas kemikaliesäkerhetsrapport fortfarande krävs.

16. Annan information

Uppgifterna i denna varuinformation anses som korrekta enligt dagens kunskaper och erfarenhet men någon försäkran kan inte lämnas att informationen är fullständig. Säkerhetsdatabladet är inte att betrakta som en kemisk specifikation. Det är därför i användarens eget intresse att klargöra om informationen är tillräcklig för det ändamål för vilken produkten ska användas.

Faroangivelserna i fulltext

H272	Kan intensifiera brand. Oxiderande.
H290	Kan vara korrosivt för metaller.
H314	Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.

R-fraser i fulltext

R8	Kontakt med brännbart material kan orsaka brand.
R35	Starkt frätande.